

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o czynnościach Departamentu VI. Wydziału krajowego za czas od 1. Lipca 1886. po koniec Czerwca 1887.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą sejmową z 24. Listopada b. r. L. 16 przekazane zostało sprawozdanie Wydziału krajowego o czynnościach Departamentu VI. Komisji administracyjnej do załatwienia. Wywiązując się z tego polecenia, przedkłada Komisya administracyjna co następuje:

Miedzy różnorodnemi sprawami wchodzącemi w zakres działania tego departamentu, podnieść należy podatkowe; są one bardzo liczne, chociaż przeważnie należą do rzędu spraw potocznych i załatwiane bywają na podstawie ustaw i przepisów obowiązujących, a dotyczą przeważnie należitości prawnych i opłat stemplowych, którym podlegają akta prawne, zdziałane przez Wydział krajowy imieniem funduszu krajowego, lub zakładów krajowych, tudzież obligi i kupony pożyczek krajowych, a nareszcie różne inne dokumenta i pisma.

Tu zachodzi często potrzeba rekurowania przeciw jednośnym nakazom płatniczym, celem zniesienia lub sprostowania wymiaru, lub też celem uwolnienia od odpowiedzialności Wydziału krajowego za należitości, które mają być spłacone od innych stron. W takich sprawach spornych wykazuje Departament liczne korespondencye z władzami finansowemi, co też przysparza znaczną czynność, albowiem przepisy ustaw skarbowych są często niejasne lub wątpliwe, a obrona funduszów krajowych wymaga nieraz przeprowadzenia sprawy przez kilka instancyj.

Przy tym dziale podnieść należy, że c. k. Rząd przychylił się do prośby niektórych gmin miejskich i ustanowił 12 nowych urzędów podatkowych w naszym kraju; nazwiska miejscowości są w sprawozdaniu Wydziału przytoczone.

Stan sprawy dotyczącej ewentualnego zaprowadzenia krajowych opłat konsumcyjnych, jest również w sprawozdaniu o czynnościach Wydziału przedstawiony. Chodziło o uzupełnienie projektem przepisów wykonawczych; Wydział krajowy wygotował taki projekt i udzielił go c. k. Namiestnictwu do zaopiniowania; ponieważ odpowiedź ta nadeszła dopiero w Listopadzie, więc nie mogła być umieszczona w rzeczonem sprawozdaniu. C. k. Prezydum Namiestnictwa oznajmiło pismem z dnia 6. Listopada b. r. L. 11415, że krajowa Dyrekeya skarbu jest zaopatrywania, iż projekt przepisów wykonawczych powinien zawierać nietylko normę dotyczącą poboru samoistnych opłat, lecz także instrukcyę o poborze opłat we Lwowie i w Krakowie razem z podatkiem rządowym. Wydział krajowy wyjaśnił tę wątpliwość odezwą z 15. Listo-

pada b. r. L. 54.585 wystosowaną do c. k. Namiestnictwa. Skoro zatem nadejdzie opinia Rządu o tym projekcie przepisów wykonawczych, sprawa zaprowadzenia opłat konsumcyjnych będzie mogła być przedłożoną Wysokiemu Sejmowi, jeżeli Sejm zechce tę rzecz wziąć pod obrady.

Również już po wydrukowaniu sprawozdania z czynności Wydziału krajowego, nadeszła odezwa c. k. Prezydium Namiestnictwa, jako odpowiedź na rezolucję Wysokiego Sejmu z dnia 22. Stycznia 1887, w sprawie ochrony prawa propinacyi przed nadużyciami przemysłowców uprawnionych do handlu słodzonymi napojami.

W odezwie tej 15. Lisopada 1887. L. 11596/pr. Prezydium na podstawie reskryptu Ministerstwa spraw wewnętrznych oświadcza, że projekt nowej ustawy przeciw pijaństwu, który Rząd wniósł do Rady państwa, zadość uczyni życzeniom Sejmu ograniczając sprzedaż słodzonych napojów w ilościach mniejszych tylko do zakładów koncesyjonowanych. Również projekt dotyczy ograniczenia liczby przemysłowych koncesyj uprawniających do szynkowania.

Co do zaprowadzenia straży zaprzysięgłej dla ochrony prawa propinacyi, Prezydium jest zdania, że nie dałoby się tutaj zastosować przepisów ustawy państwowej z dnia 16. Czerwca 1872., o stanowisku straży publicznej, gdyż straż, o którą idzie, miałaby tylko nadzór nad handlem słodzonych napojów spirytusowych.

W ogóle co do sprawy poboru funduszu propinacyjnego, Wydział krajowy stara się wciąż i pilnuje, aby fundusze te z powodu częstych usiłowań szynkarzy, skierowanych na obejście przepisów ustawy, jak najmniej ucierpiały. Z drugiej znów strony trzeba przyznać, że i c. k. Namiestnictwo uwzględnia słuszne wymagania Wydziału krajowego, gdy idzie o ukrócenie nadużyć i energiczne ściąganie należitości od szynkarzy.

W tym celu wystosowało Prezydium c. k. Namiestnictwa pod datą 30. Marca b. r. L. 250 okólnik do wszystkich c. k. starostów, zakomunikowany w odpisie Wydziałowi krajowemu, polecając najenergiczniejsze ściąganie należitości propinacyjnych i zarządzanie co do płatnych z góry półrocznych opłat szynkarskich kroków egzekucyjnych, jeżeli te opłaty w ciągu pierwszego tygodnia półrocza nie będą uiszczone, zaś notorycznie podupadłych szynkarzy, którzy od lat wielu opłaty nie uiszcili, poleca Namiestnictwo od wyszynku starać się usunąć.

Dalej nakazuje c. k. Prezydium, aby dopiero wówczas doręczano nowo ustanowionym szynkarzom wymiar należitości, skoro złożą opłatę z góry za bieżące półrocze. Wydział krajowy zaś ze swej strony odmawia odpisywania zaległych należitości szynkarzom z powodu niemożności ściągnięcia, jeżeli ci trudnią się dalej procederem szynkarskim, jak to z aktów Dep. VI. przekonać się można.

Co do spraw odnoszących się do zmian terytoryalnych powiatów sądowych i starostw nie można się spodziewać rychłego zakończenia czynności, z powodu tworzenia nowych sądów obwodowych i powiatowych, a ztąd konieczność przyprowadzania zmiany granic tych okręgów. Przytem powstawanie nowych kolei żelaznych i innych trwałych komunikacji, wpływa na wnoszenie licznych petycyj rok rocznie do Sejmu z prośbą o przenoszenie pojedynczych gmin z jednego okręgu do innego. Departament VI. skrupulatnie bada stosunki tego rodzaju, za pośrednictwem Wydziałów powiatowych, zapytując o opinię dotyczące władze sądowe, lecz przyznać trzeba, że Wydziały powiatowe czynność tę spełniają nie bardzo gorliwie, nieraz po kilkakrotnych nawet urgensach, nie dają żadnej Wydziałowi krajowemu odpowiedzi, jak to świadczą akta a nawet nie zwracają przesłanych im do opinii petycyj. Z tego powodu i Wydział krajowy nie zawsze jest w stanie zadośćuczynić poleceniom Wysokiego Sejmu.

Żandarmerya daje Departamentowi IV. dosyć czynności, obejmujących najem pomieszczeń dla komend oddziałowych i posterunków żandarmeryi, sprawdzanie rachunków sprawionych sprzętów koszarowych dla nowo utworzonych posterunków, assygnowanie dotacyi i t. d. Wydział krajowy stara się o uzyskanie jak najtańszych koszar, co nie zawsze da się uzyskać, albowiem w licznych wypadkach okazuje się brak odpowiednich lokalów, szczególnie po wsiach a wskutek tego i czynsze za najem wzmagają się. Kontrakty najmu zwyczajnie zawierają się na 3 lata. Przeprowa-

dzony w tej sprawie korespondencye, jako też zarządzenia Wydziału krajowego osiągnęły w b. r. po dzień 1. Grudnia 255 exhibitów.

W bieżącym roku zaszła zmiana w stanie korpusu żandarmeryi krajowej a mianowicie został tenże powiększony o 4 oficerów i 164 ludzi; o tem znajdują się bliższe szczegóły w przedłożonem sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego, gdzie również wykazanem jest przekroczenie budżetowe, jakie wskutek tej zmiany i wynikłych ztąd wydatków nastąpiło.

Z dniem dzisiejszym korpus c. k. żandarmeryi składa się z 24 oficerów, 1742 ludzi, 18 komend oddziałowych a 1284 posterunków.

Sprawy szupasowe dostarczają obfitego materiału do pracy w tym Departamencie szczególnie sprawdzanie rachunków, kwartalnie przez stacye szupasowe przedkładanych, likwidacye zwrotu kosztów, korespondencye celem sprawdzenia przynależności szupasowanych i wreszcie rozporządzenia wydawane celem ochronienia funduszu krajowego o ile możliwości od wydatków, jakie ten dział sprowadza.

Wskutek objęcia we własny zarząd dostawy odzieży szupasniczej dla trzech najgłówniejszych stacyj szupasowych: we Lwowie, Krakowie i w Przemyśle osiągnął Wydział krajowy dosyć znaczne zaoszczędzenie, jak to zestawienie oddziału rachunkowego stwierdza. Spodziewać się należy stosunkowo jeszcze większej oszczędności z powodu rozporządzenia Wydziału krajowego z 9. Listopada b. r. l. 55100, zalecającego stacyom szupasowym wypożyczanie odzieży za wynagrodzeniem ze strony gminy przynależności szupaśnika 15% od wartości wypożyczonej odzieży i 10% dla konwojujących. Kilkakrotnie była sprawa poruszana czyli celem obniżenia kosztów szupasowych w ogóle i kosztów zarządu w szczególe nie byłoby korzystniejszem dla funduszu krajowego udzielanie stacyom szupasowym ryczałtów ogólnych według przecięcia wydatków dotychczasowych z lat ubiegłych z uwolnieniem ich od składania rachunków. Wydział krajowy badał ściślej powyższą kwestyę i przyszedł do przekonania, żeby to rzeczy nie pomogło, przeciwnie pogorszyło, bo stacye byłyby bez kontroli, dla tego też nie proponuje zmiany w tym kierunku.

Wreszcie co się tyczy wykonania uchwały Wysokiego Sejmu z 25. Stycznia 1887., polecającej szybsze likwidowanie i przypisywanie zwrotów za koszta szupasowe, o tem jako też o stanie likwidacyi rzeczonych kosztów znajdujemy szczegółowe daty w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego.

Z udzielonego komisji zestawienia kosztów przyodzieniu szupaśników, przekonujemy się, że zanim wyżej wspomniane zarządzenie Wydziału krajowego L. 42.212/83. weszło w życie, wynosiły koszta na odzież w latach 1881—1883 ogółem w trzech głównych stacyach we Lwowie, w Krakowie i w Przemyśle na szupasowanych osób 9.765 kwotę 23.931 zł. a przeciętnie rocznie 7.977 zł.

Obecnie zaś skutkiem powołanego zarządzenia koszta te wynoszą w latach 1884—1886 w tych samych stacyach na szupasowanych 10.229 osób razem kwotę 11.368 zł. czyli przeciętnie rocznie 3.789.

Z przyjemnością więc zaznaczyć należy, że zredukowany został ten dział kosztów szupasowych co najmniej do połowy.

O innych czynnościach Departamentu IV. osobnem sprawozdaniem przedłożonych nie wspominamy. W końcu z uznaniem stwierdza komisya, że w b. r. dużo i ważnych spraw zostało w tym Departamencie załatwionych i na podstawie tego Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie niniejsze przyjąć do wiadomości.

Zastępca przewodniczącego:

S. Koziebrodzki w. r.

Sprawozdawca:

Adam Jędrzejowicz w. r.

[The body of the letter contains approximately 15 lines of extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Yours truly,
John J. [illegible]

to [illegible]